

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Ρίον Ίανέϊρον 1955

Υπό Δ. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

Ἡ 29ῃ Συνέλευσις⁽¹⁾ τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Στατιστικῆς ἔλαβε χώραν, ὡς συνήθως, εἰς τὸ πλαίσιον συνελεύσεων καὶ ἄλλων διεθνῶν, ἢ Ἀμερικανικῶν Στατιστικῶν Ὀργανισμῶν, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βραζιλίας Ρίον Ίανέϊρον, ὅπως εἶχε προαποφασισθῆ κατὰ τὸ 1953 εἰς Ρώμην, κατόπιν τῆς ἐπισήμου προσκλήσεως τῆς Βραζιλιανῆς Δημοκρατίας. Ἡ σύνοδος αὕτη εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, εἶναι ἡ πρώτη κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰνστιτούτου. Εἰς τὴν Οὐάσιγκτῶνα εἶχε συνέλθει τὸ Ἰνστιτούτον κατὰ τὸ 1947 καὶ εἰς τὸ Σικάγον κατὰ τὸ 1893.

Τὸ Δ.Ι.Σ. ἐώρταζε κατὰ τὴν συνέλευσιν ταύτην καὶ τὴν 70ετηρίδα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του. Ἡ Βραζιλία μάλιστα (τότε κατὰ τὴν ἴδρυσίν του Ἀυτοκρατορία) ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἕνδεκα ἀναδόχων, οἱ ὅποιοι τὸ 1885 εἰς τὸ Λονδῖνον, κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐπέτειον τῆς Royal Statistical Society καὶ ὡς ἀποτέλεσμα δεκαετοῦς ἐπιμόχθου ἐργασίας τοῦ Quetelet, διὰ μίαν διεθνῆ Στατιστικὴν ἔνωσιν, συνέστησαν αὐτόθι τὸ Ἰνστιτούτον.

Εἰς τὴν Σύνοδον μετέσχον 40 Κράτη μερικὰ ἐκ τῶν ὁποίων (Βραζιλία, Η.Π.Α. Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία κλπ.) διὰ πολυμελῶν ἀντιπροσωπειῶν, πρὸς δὲ τὰ πλεῖστα Μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου, ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ Κόσμου, ὡς καὶ Ἀπάτριδες (Stateless) καὶ σχεδὸν ὅλοι οἱ μετὰ τοῦ Ο.Η.Ε. συνδεδόμενοι Ὀργανισμοὶ καὶ ἐξειδικευμένοι Ὑπηρεσίαι (Ο.Η.Ε., F.A.O., O.I.T., Unesco) καθὼς καὶ μέγας ἀριθμὸς ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν Βραζιλιανῶν Ὀργανισμῶν, οἱ ὅποιοι ἀσχολοῦνται μὲ οἰκονομικὰ στατιστικά, κοινωνικὰ κλπ. ζητήματα (Banco Nacional do Desenvolvimento Economico, Companhia Siderurgica National, Conselho Nacional de Econo-

(1) Διὰ παλαιότερας Συνελεύσεις τοῦ Ἰνστιτούτου Βλ. «Ἀρχεῖον» τόμ. 9ος (1929), τόμ. 17ος (1937), τόμ. 31ος (1951), τόμ. 33ος (1953), καθὼς καὶ τὰς μηχανογραφημένας ἐκθέσεις τῶν Μιχαλοπούλου-Ἀγαπητίδη 1947 καὶ 1949 πρὸς τὸ τότε Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τὸ Δ.Ι.Σ. ἐκδίδει ἀνέκαθεν τὴν Revue de l'Institut International de Statistique καὶ εἰς ἀρκετοὺς ὑγκώδεις τόμους, τὰ ἐκάστοτε πρακτικὰ συζητήσεων κλπ. τῶν διαφόρων αὐτοῦ συνελεύσεων. Τὰ τῆς συνελεύσεως τῶν Ἀθηνῶν (1936), ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν XXIX τόμον (δύο τεύχη), Athènes 1937/39, καὶ τὰ τελευταῖα τῆς Ρώμης (1953), εἰς τὸν XXXIV τόμον (τέσσαρα τεύχη), Rome 1954/55.

mia, Instituto Agronomico de Campinas, Instituto Brasileiro do Café, Instituto dos Resseguros do Brasil, Pontificia Universidade Catolica do R.G. do Sul κλπ.).

Ὡσαύτως ἀντεπροσωπεύθησαν πλεῖσται ὅσαι Διεθνείς Ἐπιστημονικαὶ Ὀργανώσεις καὶ Ἰδρύματα (Académie des Sciences de l'Institut de France, American Statistical Society, Science Council of Japan, Oesterreichische Akademie der Wissenschaften, Academia dei Lincei, Chambre de Commerce International κλπ.). Οὕτως ἡ ἐναρκτήριος συνεδρία παρουσίασε μίαν πολυάριθμον καὶ ποικίλην παγκοσμίαν συγκέντρωσιν.

Ἡ Σύνοδος εἶχε πλαισιωθῆ ὑπὸ τῆς III Inter-American Statistical Conference, ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχίσει τὰς ἐργασίας της ἀπὸ τῆς 9 Ἰουνίου, ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Πληθυσμιακῶν Σπουδῶν, τῆς Διεθνοῦς Ἐταιρίας Ἐρευνῶν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τοῦ πλούτου, τῆς Οἰκονομετρικῆς καὶ Βιομετρικῆς Ἐταιρίας καὶ τῶν Συνόδων τῆς Ἐπιτροπῆς Στατιστικῆς Ἐκπαιδύσεως καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναπτύξεως τῶν Ἐθνικῶν Στατιστικῶν. Τέλος μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ Βιομετρικὴ Ἐταιρία, ὑποβοηθουμένη ὑπὸ Ἀμερικανικῶν Οἰκονομικῶν Ὀργανισμῶν, συνῆλθε καὶ εἰς ἰδιαιτέραν σύνοδον εἰς Campinas (4-9 Ἰουλίου), τὸ δὲ Ἰνστιτούτον, ὡς καὶ ἄλλοτε⁽²⁾ ἔκαμεν, ἔδωκεν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Inter-American Statistical Institute, ὠρισμένα φροντιστηριακὰ μαθήματα στατιστικῆς εἰς τὴν Escola Nacional de Ciências Estatísticas, Rio de Janeiro (Av. General Justo 171) κατὰ τὴν 4-6 Ἰουλίου 1955.

Αἱ Συνεδρία ὄλων τῶν Ὀργανισμῶν τούτων, (πλὴν τῶν τῆς Βιομετρικῆς Ἐταιρίας καὶ τῶν Φροντιστηριακῶν Μαθημάτων τοῦ Ἰνστιτούτου), ἔλαβον χώραν εἰς τὸ Ἱστορικὸν Προάστιον Πετρόπολις (μ. ἀπέχον 70 χ. ἀπὸ τοῦ Ρίου) εἰς τὴν λαμπροτέραν ἀπέραντον Βραζιλιανὴν ἔπαυλιν Quitandinha, εὕρισκομένην ἐπὶ ἐνὸς καταφύτου ὑψιπέδου, ἐν μέσῳ λίμνης καὶ τοπέου μαγευτικῆς ὠραιότητος. Εἰς τὴν ἔπαυλιν αὐτήν, μὲ τὰς ἀναριθμήτους αἰθούσας της καὶ τὴν συλλειτουργοῦσαν ξενοδοχειακὴν ἐπιχείρησιν, λαμβάνουν χώραν ὅλαι αἱ σπουδαῖαι συγκεντρώσεις τῆς περιοχῆς, ὅπου ἀνέτως καὶ μὲ ἀπόλυτον ἡσυχίαν, μακρὰν τῆς πολυθορύβου πρωτεύουσας, διαμένουν εὐχαρίστως καὶ συνεδριάζουν οἱ σύεδροι.

Τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐκήρυξαν ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Raul Fernandes, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑποδεχθῆ τοὺς συνέδρους εἰς μίαν πολυπληθεστάτην συγκέντρωσιν, τὴν προηγουμένην ἡμέραν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (Palacio Itamarati).

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ συνεδρίου καὶ ὑπὸ τὴν καθαρῶς τεχνικὴν αὐτοῦ οἰκο-

(2) Βλ. «Ἀρχεῖον» τομ. 33ος (1953) σελ. 121 «Seminaire International de Statistique». Rome 1953.

νομίαν καὶ καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ψυχαγωγίαν τῶν συνέδρων ὑπῆρξε πλήρης. Ὅλαι αἱ ἐγκαίρως παραδοθεῖσαι ἐργασίαι ἐξετυπώθησαν καὶ διενέμοντο εἰς τοὺς συνέδρους εἰς τὰς σχετικὰς ἡμέρας τῶν συνελεύσεων, ἀλλὰ καὶ ἐπισκέψεις τῶν συνέδρων εἰς τὰ ἱστορικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς σπουδαῖα μέρη τῆς περιοχῆς ἔλαβεν χώραν πολλὰ. Οὕτως ὠδηγήθησαν οἱ σύεδροι εἰς τὰς ἐκτεταμένας τυπογραφικὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Βραζιλιανοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γεωγραφίας καὶ Στατιστικῆς, ὅπου ὁ πλοῦτος καὶ ἡ τακτοποιήσις τῶν ἀφθόνων μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἐκπλήξῃ καὶ τοὺς ἀπαιτητικωτέρους ἐμπειρογνώμονας. Ὡσαύτως ὠδηγήθησαν οἱ σύεδροι εἰς τὴν περιώνυμον κορυφὴν Corcovado, ὅπου ἀπὸ ὕψους 697 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Κόλπου τῆς Guanabara, τεράστιον ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, ἐκτείνει εὐσπλαχνικῶς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ὅπου ἡ θεὰ τοῦ ὄνειρώδους τοπίου, μὲ τὰς ἀτελειώτους ἐναλλαγὰς, τῶν νήσων, κόλπων, ὑψωμάτων, λόφων, δασῶν, πρασίνου, λουτροπόλεων, οἰκισμῶν καὶ πολυκατοικιῶν (Copacabana) εἶναι πραγματικῶς ἀσύλληπτος καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴν νύκτα, εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν τῶν φώτων, ὡς καλεῖται τὸ Ρίον Ἰανέιρον, τὸ κόσμημα τοῦτο τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

Ὡσαύτως ἐπεσκέφθησαν οἱ σύεδροι τὴν Teresopolis (Nacional Parc-Serra dos Orgãos) καὶ τὸ Μουσεῖον Πέτρου τοῦ II εἰς Πετρόπολιν. Ἐπίσης οἱ μετασχόντες εἰς τὸ Βιομετρικὸν Συμπόσιον ἐπεσκέφθησαν τὴν Campinas, ὅπου συνεδρίαζον, καθὼς καὶ τὰ ἀξιοθέατα αὐτῆς.

Οἱ ἐναρκτήριοι λόγοι τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βραζιλίας (9 Ἰουνίου) καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Raul Fernandes (24 Ἰουνίου) ἐτόνιζον ἰδίως μεταξὺ ἄλλων τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς στατιστικῆς δι' ἓνα «ὠραιότερον καὶ ἡσυχώτερον κόσμον» τὴν μεγάλην ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἐπὶ τῆς παγκοσμίας ἐξελιξέως τῆς Στατιστικῆς ὡς Ἐπιστήμης καὶ Διοικητικῆς πρακτικῆς τὸ «Ἱστορικὸν» (Traditionnel) καὶ Ἐγκυρον (Prestigieuse) Διεθνὲς Ἰνστιτούτον Στατιστικῆς καὶ τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἔχει δι' «αὐτὴν τὴν θείαν ἐμπνευσιν τοῦ Παναμερικανισμοῦ» («l'inspiration même du panaméricanisme») ἢ Διαμερικανικὴ Στατιστικὴ Ὀργάνωσις (I.A.S.I.).

«Αἱ ἀλλεπάλληλοι συναντήσεις τὰς ὁποίας ἔχουν ὀρίσει οἱ ἄνθρωποι τῆς Στατιστικῆς Ἐπιστήμης καὶ Πρακτικῆς ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου—εἶπεν ὁ Πρόεδρος τῆς Βραζιλίας—ὑποδηλώνουν τὴν ἐκτίμησίν των διὰ τὴν χώραν μας, τὴν τιμὴν δὲ ταύτην εὐχαρίστως ὑπογραμμίζω. Πρὸς τὸ ἱστορικὸν Δ.Ι.Σ. ἀποδεχθὲν τὴν πρόσκλησιν τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν σύνοδόν του ἐνταῦθα—τὸ ὁποῖον μάλιστα κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν συνεδριάζει τὴν ἐβδομηκοστὴν ἐπέτειον τῆς ἐγκύρου ὑποστάσεώς του—ἀνταπεκρίθη ἡ ἀνάλογος ὀργάνωσις τῆς Ἀμερικανικῆς Ἡπείρου, ἀποφασίσασα νὰ καθορίσῃ ὡς τόπον

τῆς τρίτης συνόδου τῆς τὴν Πρωτεύουσάν μας, ὥστε αἱ σύνοδοι τῶν ὁμοίων ὀργανισμῶν νὰ συνεπακολουθοῦν.

Ἄπευθύνων τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς πρσρῆσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ τῶν Η.Π. τῆς Βραζιλίας εἰς τοὺς διαπρεπεῖς ἄνδρας τῶν 22 κρατῶν τοῦ ἡμισφαιρίου τούτου, παρόντας εἰς τὰς συνελεύσεις ταύτας, ἐπιθυμῶ ἀπὸ τοῦδε καὶ διὰ τὸ μέλλον νὰ τὰς ἐπεκτείνω καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἤλθον ἀπὸ ἄλλας ἡπείρους διὰ νὰ συνεδριάσουν ὡσαύτως εἰς τὴν χώραν μας καὶ συζητήσουν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν των, κατὰ τὰς διεθνεῖς συνελεύσεις, αἱ ὅποῖαι πρόκειται νὰ ἐπακολουθήσουν.

Ὅπως ὅλαι αἱ ἰδέαι διὰ μίαν βαθυτέραν ἀμοιβαίαν κατανόησιν καὶ διὰ μίαν στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῶν λαῶν τῶν τριῶν Ἀμερικῶν, ἡ πρωτοβουλία διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς I.A.S.I. εὔρεν εἰς Βραζιλίαν πλήρη ἀπήχησιν καὶ θερμὴν συμπάθειαν. Ἀ' ἐτέρου τὰ μέλη τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου ἀνταπέδωσαν εἰς τὴν Βραζιλίαν χαρακτηριστικὴν διάκρισιν, διὰ τῆς ἐκλογῆς ὡς προέδρου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς των καὶ ὡς ἐπιτίμον Προέδρου αὐτῶν κατόπιν ἐνὸς διακεκριμένου ἐμπειρογνώμονος καὶ ἀφωσιωμένου Βραζιλιανοῦ πατριώτου, τοῦ κ. Mario Augusto Teixeira de Freitas.

Καθ' ὅλην τὴν δεκαπενταετῆ ὑπόστασιν τῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία ἀρχίζει σήμερον τὴν τρίτην σύνοδόν τῆς, στενὴ καὶ αὔξουσα ὑπῆρξεν ἡ ἀλληλεγγύη μας καθὼς ἐντατικὴ ἢ συνεργασία, εἰς τὸ μέτρον τῶν δυνατοτήτων μας, διὰ τὰς κοινὰς προσπαθείας πρὸς τελειοποίησιν τῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν μεθόδων τῆς Στατιστικῆς εἰς τὸν νέον κόσμον.

Ἄλλως τε δὲν κάμνομεν ἄλλο τι, παρὰ προσφέρομεν τὴν συμβολὴν μας εἰς τὸ πεδίον ἐκεῖνο, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι δημοκραταί τῆς Ἠπείρου ταύτης, διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν, οἱ ὅποιοι ἀπαρτίζουν αὐτὴν ταύτην τὴν φιλοσοφίαν, αὐτὴν ταύτην τὴν θεῖαν ἔμπνευσιν τοῦ Παναμερικανισμοῦ.

Ἡ διαφορότης τῶν ὄρων τοῦ ὕλικου πολιτισμοῦ τῶν χωρῶν μας, ἀνταναντακλᾶται σαφῶς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἐφαρμογῶν τῆς Στατιστικῆς. Πράγματι προάγεται μία διπλῆ συσχέτισις αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος, ἐπὶ τοῦ τεχνικοδιοικητικοῦ πεδίου, συσχέτισις, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐφελκύσῃ ὅλην μας τὴν προσοχὴν. Ὁ περιορισμὸς τῶν πόρων δὲν ἐπιτρέπει ἐνίοτε νὰ δώσωμεν εἰς τὰς ἐρεῦνας, εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀπογραφῶν καὶ τῆς στατιστικῆς τὴν ἀναγκαίαν εὐρύτητα καὶ βαθύτητα, καθὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ αὐξήσωμεν τοὺς πόρους τούτους ἄνευ σχεδίων καὶ προηγουμένων μελετῶν διὰ τὰς ὁποίας πάλιν αἱ ἐρευναὶ εἶναι ἀπαραίτητοι.

Πρέπει νὰ διαπιστωθῇ ἡ ἀντικανονικότης, ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὴν ὀργανωσιν τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἡ ὁποία περιλαμβάνει θέματα μεγίστης καθημερινῆς ἀνάγκης καὶ ὑπάτης σπουδαιότητος διὰ τὴν παναμερικανικὴν κοινοπραξίαν.

Ἐν τῶν σημείων τούτων ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῶν στατιστικῶν, πεδίων εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Βραζιλία πραγματοποιεῖ ἀπὸ εἰκοσαετίας μοναδικὴν ἐμπειρίαν, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν συντονισμένην ὀλοκλήρωσιν καὶ ἐνοποίησησιν τοῦ συνόλου τῶν στατιστικῶν καὶ τῆς ἀποδελτιώσεώς των εἰς κοινὰς ὑπηρεσίας καὶ εἰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς λειτουργίας. Πραγματικῶς κανὼν πεδίου δημοσίας δράσεως, δὲν ἔχει ἀναπτυχθῆ καὶ ἐμβαθυνθῆ, ἡ διοικητικὴ συνεργασία κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε χωρὶς νὰ θίγωνται οὔτε ἐπ' ἐλάχιστον δικαιοδοσίαι συνταγματικαὶ τοῦ συνομοσπονδιακοῦ συστήματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον διάγωμεν, νὰ ἀποφεύγωνται παράλληλοι προσπάθειαι καὶ δαπάναι, καθὼς καὶ ταυτόχρονοι ἔρευναι μὲ τὴν μοιραίαν συνέπειαν διαφορότητος τῶν ἀποτελεσμάτων.

Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὰ εἰδικὰ θέματα τὰ σπουδαιότερα ζητήματα ἀπὸ τὰ πεδία τῆς Οἰκονομίας καὶ Δημοσίων Οἰκονομικῶν, τὸ κοινωνικόν, τῆς ἐργασίας, τῆς δημογραφίας, τῆς Κοινωνικῆς ὑγιεινῆς, προσελκύουν τὴν ἀποτελεσματικὴν ὑμῶν ἔρευναν.

Θὰ προτείνετε νέας καὶ σοφὰς προτάσεις, διὰ τὴν διαρκῶς ἀσφαλεστέραν καὶ ἀκριβεστέραν σπουδὴν, τοῦ ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ καὶ τῶν πηγῶν, αἱ ὁποῖαι πρὸς ὄφελός του πρέπει νὰ κινητοποιηθῶν, διὰ τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς εὐημερούσης ἀνθρωπότητος, βάσεως διὰ μεγαλυτέραν βαθμηδὸν κατανόησιν καὶ ἀδελφικὴν φιλίαν.

Ἀπευθύνω τὰς θερμοτέρας εὐχὰς μου ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Βραζιλιανοῦ λαοῦ, οἱ ὅποιοι εἶναι κεκηρυγμένοι ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου, τῆς ἀληθοῦς συνεργασίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν λαῶν.

Χαιρετίζων τοὺς συνέδρους τῆς τρίτης Διαμερικανικῆς Στατιστικῆς συνελεύσεως, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω δι' αὐτῶν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους τὴν χαρὰν μὲ τὴν ὁποίαν ὑποδεχόμεθα ὅλους οἱ ὅποιοι προσῆλθον ἐνταῦθα, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ ἰδεῶδες τῶν ἀκριβῶν καὶ πλήρων στατιστικῶν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἑνὸς καλυτέρου καὶ ἡσυχωτέρου κόσμου».

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν R. Fernandes ἐχαιρέτισεν ἐπισήμως τοὺς ξένους.

Εἶναι εὐχαρίστησις διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Βραζιλίας, νὰ παρίσταται μάρτυς τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀσχολουμένων εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς Στατιστικῆς, καθὼς συνέρχεται εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἡ σύνοδος τοῦ Δ.Ι.Σ., τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ κηρύξω τὴν ἑναρξιν.

Ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτὴν θέσιν, καθὼς, προῖστατο τῆς ἐνάρξεως τῆς τρίτης Διαμερικανικῆς Στατιστικῆς Συνελεύσεως ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἐξέφρασεν ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Βραζιλίας, τὴν ἱκανοποίησίν του, διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν συνάντησιν ποὺ ἤρχισε καὶ δι' ἐκείνην ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἐπακολουθήσῃ. μεταξὺ τῶν ὁποίων προεῖχεν ὁ σημερινὸς ἑορτασμός τῆς 70ῆς ἐπετείου τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Στατιστικῆς.

Κατά την τελευταίαν Σύνοδον τοῦ Δ.Ι.Σ., ἡ Βραζιλία μέσῳ τῶν ἀντιπροσώπων της, εἶχεν ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ καταστῇ ἡ φιλοξενοῦσα χώρα μιᾶς τῶν ἐπομένων συνόδων, πού θὰ ἐλάμβανε χώραν ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης. Τὸ 1953 εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἰταλίας, ἡ πρόσκλησις αὕτη διευτυπώθη ἐπισήμως ἀπὸ τὴν Βραζιλιανὴν διπλωματικὴν ἀντιπροσωπεῖαν, γενομένη ἐγκαρδίως δεκτὴ ἀπὸ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Σώματος, ὡς ἀπόδειξις ἐκτιμήσεως, ἡ ὁποία μεγάλως μᾶς ἐκολάκευσεν.

Τὸ 1885, 50ῆν ἐπέτειον τῆς Βασιλικῆς Στατιστικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου, ἡ Βραζιλία, αὐτοκρατορία τότε, ὑπῆρξε μία τῶν 11 χωρῶν πού ἀντεπροσωπεύοντο αὐτόθι, καὶ ἦτο ἡ μόνη μὴ Εὐρωπαϊκὴ χώρα, πού παρίστατο, παρόλον ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν εἰδικῶν τοῦ ἡμισφαιρίου μας, ἦτο ἐξησφαλισμένη διὰ τῆς παρουσίας τῆς Στατιστικῆς Ἀμερικανικῆς Ἑταιρείας.

Ἐκτοτε οἱ δεσμοὶ μεταξὺ τῆς Στατιστικῆς μορφώσεως ἐνεδυνάμωσαν, ἰδίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 2 ληξασῶν δεκαετηρίδων καὶ ἐσημείωσαν μίαν νέαν φάσιν εἰς τὰς ἐνεργείας μας αὐτοῦ τοῦ τομέως, διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Γεωγραφικοῦ καὶ Στατιστικοῦ Βραζιλιανοῦ Ἰνστιτούτου.

Οἱ εἰδικοί μας αὐτοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τομέως, εἶναι διαποτισμένοι μὲ τὰ ἴδια αἰσθήματα, πού ἀνέκαθεν καθωδήγησαν τὰς Βραζιλιανὰς ἐνεργείας εἰς τὸν τομέα τῶν σχέσεων τούτων, ἦτοι φιλοδοξία διανοητικῆς προόδου, συνεχῆς καλὴ θέλησις, εἰλικρινῆς εὐχὴ συνεργασίας πρὸς ὄφελος τῆς ἀρμονικῆς συνυπάρξεως τῶν λαῶν καὶ εἰλικρινῆς συνεργασία διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς ὁλόκλητης.

Ἡ φύσις καὶ ὁ ὄγκος τῶν μελετῶν πού ἐπραγματοποιήσατε κατ' αὐτὰς τὰς 7 δεκαετηρίδας, ἀποτελοῦν ἀνεκτίμητον συνεισφορὰν γνώσεως καὶ πείρας εἰς τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ ὑποδείξεις σας ὠδήγησαν τὴν Στατιστικὴν μέθοδον εἰς συνεχῆ ἐξέλιξιν, διηύρουναν τὴν σκοπιὰν τοῦ ἐφικτοῦ της, καὶ τὴν ὠφελιμότητα τῶν ἀποκτηθέντων ἀποτελεσμάτων.

Βοηθήσατε τοὺς λαοὺς νὰ γνωρίσουν τὰς πραγματικότητάς των καὶ πού νὰ τὰς ἀνέυρουν, καθὼς ἐπίσης καὶ νὰ ἐννοήσουν τοὺς ἑαυτοὺς των, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς βασίμων πληροφοριῶν.

Ἐπί πλέον ἐθεμελιώσατε τὴν ἀλληλοεξάρτησιν τῆς Στατιστικῆς Ἐργασίας, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως κοινῶν σκέψεων, καὶ προτύπων, πού εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπισταμένης καὶ συνεχοῦς μελέτης, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Συνεδρίου σας.

Ὅτε αἱ ἡγέτιδες δυνάμεις μετὰ τὸν 1ον Παγκόσμιον Πόλεμον, προσεπάθησαν νὰ δημιουργήσουν μίαν ἐνότητα, πού θὰ τὰς συνέδεε καὶ θὰ ἐτόνωνε τὴν συνεργασίαν των, ἀντιμετώπισαν ἐν πλήρει δράσει καὶ κατόπιν 14 συνελεύσεων εἰς 12 διαφορετικὰς χώρας, τὸ κατὰ τὸ 1885 Ἰστιτούτον ὡς ὑπόδειγμα καὶ πρότυπον.

Σαφῶς οἱ ὀργανωταὶ τοῦ Ἰνστιτούτου σας ἐδημιούργησαν χάρις εἰς τὴν ἔμπνευσιν τοῦ προηγουμένου Διεθνῶν Στατιστικῶν Συνεδρίων φροντίζοντες

νά ἀποφύγουν κάθε ἀντιξοότητα, πού θά παρουσιάζετο κατὰ τὰς συνεδριάσεις, ἕνα ἐλεύθερον ἐπιστημονικόν σύνδεσμον, ἀντὶ τῶν ἐπισήμων ὀργανισμῶν τῶν κρατῶν, ἢ μιᾶς ἡμιεπισήμου συναντήσεως ἀνεγνωρισμένων στατιστικολόγων καὶ ἀντιπροσώπων Ἰνστιτούτων καὶ Στατιστικῶν Ἐταιρειῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλαβε πράγματι χώραν σὺν τῷ χρόνῳ, εἶτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κ.Τ.Ε. εἶτε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ο.Η.Ε. ὑπῆρξεν ὅτι αἱ κυβερνήσεις τὸ ἐξέλαβον ἔτι περισσότερο ὡς καθήκον των, νὰ σέβωνται τὸ Ἰνστιτούτον καὶ τὰ διεθνή Συνέδρια πού ἐγένοντο ἀπὸ ἰδικὴν του πρωτοβουλίαν, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώξουν νὰ τὸ ἀπορροφήσουν. Εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν πού χαρακτηρίζει οἰανδῆποτε ἐργασίαν του, ἔγκειται ἡ μεγάλη δύναμις καὶ ἀξία καὶ τὸ μυστικὸν τῆς εὐεργετικῆς του ἐπιρροῆς.

Ἐν πρώτοις τὸ γεγονός τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν ἐπιμελῆ τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀφοσιώθητε εἰς μεγάλα προβλήματα καὶ τοῦ ἀπωτέρου μέλλοντος τοιαῦτα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς Συνεδριάσεως πού ἄρχεται σήμερον.

Ἐπὶ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν συζητήσεις, πού ἀφοροῦν τὴν διδασκαλίαν τῆς Στατιστικῆς καὶ τὴν ὀργάνωσιν περιφερειακῶν στατιστικῶν εἰς κάθε χώραν, τὸ πρόβλημα τῆς στατιστικῆς ἐπιβλέψεως εἰς τὰς ὑποανεπτυγμένας χώρας, τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Στατιστικῆς εἰς τὴν Βιομηχανίαν καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, καὶ βασικῶν στατιστικῶν εἰς τὰς οἰκονομικὰς προγνώσεις.

Αὐτὰ τὰ θέματα ἀντανακλοῦν τὴν συνεχῆ φροντίδα, νὰ δοθοῦν ἀπαντήσεις εἰς τὰς ὑπαρχούσας πολλαπλᾶς ἀπορίας, πού ἀπορρέουν ἐκ τῆς περιπλοκῆς τῆς συγχρόνου ζωῆς, εἰς τὸν μορφωτικὸν καὶ οἰκονομικὸν τομέα, εἰς δράσεις πού πρὸ πολλοῦ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν καὶ εἰς τὸν κόσμον τῶν νέων σπουδῶν τῆς φυσικῆς.

Εἰς τὴν περιέργειαν πού ὡς ἐπιστήμονες ἔχετε, ἡ Βραζιλία, ἕδρα τῆς παρούσης Συνόδου, προσφέρει ἐνδιαφέρον ὑλικὸν διὰ μελέτην, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὰ εἰδικὰ γνωρίσματα μιᾶς χώρας, πού τὰ σύνορά της περικλείουν περισσότερο ἀπὸ ἡμίσειαν ἥπειρον, μὲ ποικίλας φυσιογραφικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας, μικρὰν δημογραφικὴν πυκνότητα, ἔχουσιν ἀκόμη ἀνάγκην μεταφορικῶν ἐνεργειακῶν μέσων.

Δύνασθε οὕτω νὰ φαντασθῆτε τὰ ἐμπόδια πού παρακωλύουν τὰς στατιστικὰς παρατηρήσεις καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς διεισδύσεως καὶ τῆς ἐξαπλώσεως τῶν τοιούτων μελετῶν καὶ συγχρόνως νὰ ἐκφρασθῆτε εὐνοικῶς διὰ τὴν προσπάθειαν πού ἔγινε πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν διὰ τοῦ συντονισμοῦ ἐνὸς συστήματος, ὁ σκελετὸς τοῦ ὁποίου ἀπεδείχθη ὑγιής, παρ' ὅλην πού συνήντησε τὰς ἀνωτέρω ἀντιξοότητας καὶ φαίνεται ἐπαρκὴς διὰ χώρας μὲ πολιτικὴν ὀργάνωσιν παρομοίαν τῆς ἰδικῆς μᾶς ὁμοσπονδιακῆς φύσεως.

Σύνεδροι,

Ἐν ὀνόματι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους ποὺ ἀπηύθυνε πρὸ ἡμερῶν ἢ Α.Ε. ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς μεταδώσω δια τοῦ προσώπου τοῦ περιπύστου προέδρου σας, καθ. κ. G. Darmois, τὸν χαιρετισμὸν τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ τῆς χώρας μου, ποὺ εἰλικρινῶς σᾶς καλωσορίζουν.

Ταυτοχρόνως εὐχομαι εἰς ὅλους σας μὲ τὰς καλλιτέρας μου εὐχὰς μίαν καλὴν παραμονὴν ἐδῶ, μὲ τὴν θερμότητα τῆς ἐκτιμῆσεως καὶ θαυμασμῶν μας, καὶ τὸ αἴσιον πέρας τῶν ἐργασιῶν σας».

Ὁ λόγος ὁ ἐν συνεχείᾳ ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Βραζιλιανοῦ Ἰνστιτούτου Γεωγραφίας καὶ Στατιστικῆς, κ. Elmano Gomes Cardim, τὴν 24ην Ἰουνίου 1955, εἰς Quintadinha, Petropolis, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὡς ἄνω ἐπισήμου ἐνάρξεως τῆς XXIXης Συνόδου τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου Στατιστικῆς, ἐτόνισε περίπου τὰ ἐξῆς :

«Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν συνεδριάσεων ἡπειρωτικοῦ χαρακτῆρος, τῶν ὀργανωθεισῶν ὑπὸ ὀργανώσεων ἐνσωματωμένων εἰς τὸ Παναμερικανικὸν σύστημα, καὶ παρὰ τὴν ὑψηλὴν μορφωτικὴν σημασίαν των, μόλις κατὰ τὴν παροῦσαν τελετὴν φθάνει τὸ κορυφωμὰ της, ἡ σειρὰ τῶν συγκεντρώσεων τῶν ὁποίων ἢ Βραζιλία ὑπῆρξεν ἡ ἔδρα, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ τρέχοντος μηνός.

Παρὰ τὴν μακρὰν καὶ γόνιμον σταδιοδρομίαν του, μόνον διὰ τρίτην φορὰν τὸ Διεθνὲς Ἰνστιτούτον Στατιστικῆς πραγματοποιεῖ μίαν σύνοδον εἰς τὸ ἡμισφαίριον τοῦτο.

Ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ προέδρου τοῦ συντονιστικοῦ ὀργανισμοῦ πάσης Βραζιλιανῆς στατιστικῆς δραστηριότητος, αἰσθάνομαι ἰδιαιτέρως εὐτυχῆς, διότι βλέπω πραγματοποιούμενον τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον εἶχον θέσει οἱ ἀντιπρόσωποί μας κατὰ τὰς τελευταίας σας συνόδους τῆς Βέρνης, τοῦ Νέου Δελχί καὶ τῆς Ρώμης. Χάρις εἰς τὰς συγκυρίας ταύτας, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς εὐχηθῶμεν τὸ Καλῶς ἦλθατε κατὰ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 70ῆς ἐπετείου τῆς ὀργανώσεώς σας. Ἡ περίστασις αὕτη δίδει εἰς τὴν σημερινὴν τελετὴν, ἓνα χαρακτῆρα ἐξόχως ἐγκάρδιον, τὸν χαρακτῆρα μιᾶς οἰκογενειακῆς ἑορτῆς.

Λυπούμεθα διότι ἡ χαρὰ ἢ ὁποία ἔπρεπε νὰ δεσπόζῃ τῆς παρούσης συγκεντρώσεως, ἀντικαθίσταται ἀπὸ ἐνὸς αἰσθήματος λύπης προξενηθέντος ὑπὸ ἐνὸς θλιβεροῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀποστερεῖ τῆς παρουσίας, ἐνὸς τῶν ἐπιφανῶν μελῶν τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ὁ θάνατος τοῦ πολλοῦ καθηγητοῦ George Findlay Sleinas, ἐπελθὼν τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς, καθ' ἣν κατέφθανε εἰς τὴν Βραζιλιανὴν πρωτεύουσαν, ἵνα μετὰσχῃ εἰς τὰς ἐργασίας σας, ἐλύπησε τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους ὅλου τοῦ κόσμου, διότι ἦτο πρόσωπον μεγάλης ἀξίας, ὡς γνώστης τῶν οἰκονομι-

κῶν καὶ χρηματικῶν ζητημάτων, διότι εἶχε ἀσκήσει σημαντικὰ λειτουργήματα διοικητικά, τεχνικά καὶ διδακτικά εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ εἶχε δημοσιεύσει πολυπληθεῖς ἐργασίας τῆς εἰδικότητός του. Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἀποδίδομεν μετὰ συγκινήσεως τιμὴν εἰς τὴν μνήμην τοῦ καθηγητοῦ Sleinas.

Γνωρίζω τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἐδέησε νὰ ὑπερникήσουν, διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν χώραν ταύτην, τόνον μακρὰν ἀπὸ τὰς ἐστίας σας, καὶ ἐλπίζω ἐξ ὅλης καρδίας, ὅτι ἡ θεὰ νέων φυσικῶν τοπιῶν καὶ ἀνθρωπίνων ψυχῶν καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐργασιῶν σας, θὰ ἀντισταθμίσουν τὰς προσπαθείας καὶ τοὺς κόπους τῶν μακρῶν ταξιδίων σας

Εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ ἐπαφαὶ αὗται θὰ εἶναι χρήσιμοι εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς πείρας σας καὶ ὅτι θὰ ἀξιοποιηθῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐφέσεως μετὰ τῆς ὁποίας κύπτετε, ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν (ἐργαστηριακοῦ ὕλικου), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς παγκοσμίου κοινωνίας, διὰ τὴν ὁποίαν προορίζονται αἱ μελέται σας.

Δὲν σᾶς φαντάζομαι καθόλου, χειριζομένους σύμβολα καὶ σημεῖα, μετὰ τῆς ἀδιαφορίας ἑνὸς κατασκευαστοῦ τύπων καὶ ἀφαιρέσεων, παραδεδομένου εἰς ὄνειροπολήσεις τοῦ βασιλείου τῶν Μαθηματικῶν. Σᾶς βλέπω μᾶλλον ἐμπνευσμένους ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀληθείας καὶ τῶν μέσων, πάντοτε νέων, διὰ νὰ τὴν ἀποτυπώσετε καὶ νὰ τὴν ἀναλύσετε, βοηθοῦντες τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν τῆς πολιτικῆς των ὀργανώσεως.

Ἡ αὔξουσα περιπλοκὴ τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῶν καθηκόντων τοῦ Κράτους ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὰς στατιστικὰς ἐπιστήμας ἐρευνητικὰς ἐργασίας καθ' ἡμέραν πολυπληθεστέρας καὶ καλλιτέρας, διὰ τὴν παράστασιν τῶν σχέσεων τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας καὶ τῶν προβλημάτων τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέοντων, ὄχι μόνον δι' ἑκάστην χώραν εἰδικῶς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ διὰ τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν λαῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν οὐσιῶδες χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας.

Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἰδρύσεως τῆς διεθοῦς ταύτης ἐταιρίας πρὸ 70 ἐτῶν, κατὰ τὸ τελευταῖον τέτατρον ἑνὸς αἰῶνος κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ἀνθρωπότης ἠγνόει ἀκόμη τὰς συγκρούσεις παγκοσμίων διαστάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐμέλλον νὰ ἐκτραγοῦν κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ πλήρους ἄγχους αἰῶνος μας, οἱ στατιστικοὶ εἶχον προβλέψει τὴν χρησιμότητα τῆς δημιουργίας ἐπιστημονικῶν καὶ πολιτικῶν ὀργανισμῶν, τοὺς ὁποίους μόνον ὁ πόνος, ἡ συνείδησις τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀπαραιτήτου εἰς τὸν πολιτισμὸν βίον καὶ αἱ συνέπειαι δύο καταστρεπτικῶν πολέμων κατῴρθωσαν τελικῶς νὰ ἐπιβάλουν καὶ νὰ ἀναπτύξουν. Ἦλθον ἀκολούθως αἱ κυβερνητικαὶ καὶ μὴ κυβερνητικαὶ ὀργανώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται τὸ Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτον Στατιστικῆς, λαμβάνον τὸ κῦρὸς του ἐκ τῆς ἀρχαιότητός του καὶ ἐκ τῆς σταθερᾶς ἀναπτύξεως τῆς ἀγαθοποιῶν δραστηριότητός του.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς κόλπους τῆς ὀργανώσεώς σας, ἐξεπήδησαν, ἐξιδανικευθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, ἄλλαι πρωτοβουλίαὶ σχηματισμοῦ ομάδων κατὰ διαφόρους κατηγορίας, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐξαπλώσεως τῶν μεθόδων ἐρεύνης καὶ ἀναλύσεως τὰς ὁποίας μόλις ἀνέφερα.

Ἴνα αἱ ἐρευναι αὗται χρησιμοποιοῦν καὶ ἀναπτυχθοῦν, θὰ δώσετε ἰδιαιτέραν καὶ δικαιολογημένην προσοχὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Στατιστικῆς, πρῶτον σημεῖον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς 29ης ταύτης συγκεντρώσεως σας, πρὸς τὸν σκοπὸν ποὺ νὰ φθάσετε εἰς μίαν συμφωνίαν ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς διδακτέας ὕλης.

Ἡ λειτουργικὴ καὶ πρακτικὴ ἀποψις τῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐρευνῶν θὰ εἶναι ἐπίσης ἀξία τῆς προσοχῆς σας, ὅταν θὰ ἐξετάσετε τὸ πρόβλημα τῶν κατὰ περιοχὰς στατιστικῶν.

Τὰ δημογραφικὰ θέματα θὰ εἶναι ἀξία λεπτομεροῦς μελέτης ἐκ μέρους σας, διὰ τὴν τελείαν γνῶσιν τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους, ἣτις ἀποτελεῖ τὸν βασικὸν λόγον καὶ τὸ κέντρον τελικοῦ ἐνδιαφέροντος πάσης ἐπιστημονικῆς προσπάθειας.

Τὰ ζητήματα οἰκονομικῆς φύσεως προβλέπονται ἐπίσης εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συγκεντρώσεως ταύτης καὶ εἰδικὴ μελέτη θὰ γίνῃ ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἐφαρμογὰς τῆς στατιστικῆς εἰς τὴν βιομηχανίαν, θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἐδώσατε μεγάλην σημασίαν καθ' ὅλας τὰς τελευταίας σας συγκεντρώσεις. Τοῦτο ἀποδεικνύει ἄλλωστε, μέχρι ποίου σημείου ἔχετε συγχρονισθῆ πρὸς τὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας, θέτοντες τὰς μεθόδους σας ἐρεύνης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δραστηριοτήτων αἵτινες ἐπέφερον τὴν τροποποίησιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς δομῆς τοῦ κόσμου.

Τὸ πλέον ἐπίκαιρον πρόβλημα ἀναφέρεται εἰς τὸ σύνολον τῶν φαινομένων τῶν σχετιζομένων μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, καὶ προσφέρει ὡς ἀποτέλεσμα δείκτας συγκρισιμότητος ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πραγματικοῦ ἐπιπέδου ζωῆς ἐκάστου λαοῦ.

Πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐπίσης τὴν εὐκαιρίαν τὴν ὁποίαν μᾶς προσφέρει ἡ συνάθροισις τῶν περιφανῶν τούτων εἰδικῶν, ἀνηκόντων ἢ μὴ εἰς τὸ λαμπρὸν κοινωνικόν σας πλαίσιον, διὰ νὰ ἐξετάσουν ἄλλα εἰδικὰ θέματα, ἐν μικτῇ συγκεντρώσει μετὰ τῆς Διεθνoῦς Ἐνώσεως διὰ τὴν Ἐπιστημονικὴν Μελέτην τοῦ Πληθυσμοῦ, τῆς Διεθνoῦς Ἐταιρίας Ἐρεύνης ἐπὶ τοῦ Εἰσοδήματος καὶ τῆς Περιουσίας, τῆς Ἐταιρίας Οἰκονομετρίας καὶ τῆς Ἐταιρίας Βιομετρίας.

Αἱ συγκεντρώσεις αὗται, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ τοιαῦται ἡπειρωτικοῦ χαρακτῆρος αἵτινες προηγήθησαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἀξιομνημόνευτος Πη Ἐνδοαμερικανικὴ Σύνοδος Στατιστικῆς, πραγματοποιηθεῖσαι κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ Κοινωνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἀμερικανικῶν Κρατῶν, καθιστοῦν τὴν Βραζιλίαν τὸ κέντρον τῆς παγκοσμίου Στατιστικῆς, κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, καθ' ὃν ἡ τροπικὴ θερμοκρασία

μετριάζεται και λαμβάνει την φθινοπωρινήν γλυκύτητα τῶν χωρῶν τῆς εὐκράτου ζώνης.

Ἄν καὶ λόγῳ τοῦ ἀνεπισήμου τῆς φύσεώς των, αἱ ἀποφάσεις αἱ λαμβανόμεναι εἰς τὸ Ἐνδοαμερικανικὸν Ἰνστιτούτον Στατιστικῆς ὑπὸ τῶν τιτλούχων μελῶν του καὶ τῶν μετεχόντων εἰς τὰς εἰδικευμένας συσκέψεις, δὲν ἔχουν τὴν ἰσχὺν συστάσεων πρὸς τὰς Κυβερνήσεις, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐπίδρασιν τοιούτων ἐκδηλώσεων, ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν παγκοσμίως χρησιμοποιομένων μεθόδων, διὰ πάσης φύσεως ἐρεύνας καὶ ἐπιστημονικὰς ἀναλύσεις. Διὰ τὰ ζητήματα ταῦτα, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πλουσιωτέρα πηγὴ διδασκαλίας, πείρας καὶ σοφίας, ἀπὸ ἐκείνην ἢ ὁποία ἀνευρίσκεται εἰς τὰς ἐκθέσεις σας, πολῦτιμος συμβολὴ ἀλληλοδιαδόχων γενεῶν ἐπιστημόνων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐὰν ἡ ἀπλῆ ἀνταλλαγὴ ἐπιστημονικῶν δεδομένων, ἀντιπροσωπεύῃ μίαν ἀποφασιστικὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἀμοιβαίαν συνεννόησιν τῶν λαῶν καὶ ἐγείρει αἰσθήματα κατανοήσεως καὶ ἀλληλεγγύης, ἄνευ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ στερεωθοῦν τὰ θεμέλια τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, ἀντιθέτως ἡ ἀνταλλαγὴ καὶ ἡ συγχώνευσις τῶν ἐργασιῶν σας, βασιζομένων ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ τῶν πόθων ὅλων τῶν ἡπείρων, ἀντιπροσωπεύουν μίαν ἐξαιρετικὴν συνεισφορὰν εἰς τὸ ἰδεῶδες ἐκεῖνο ἀρμονικῆς συμβιώσεως, τὸ ὁποῖον ἐνυπάρχει εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων καλῆς θελήσεως.

Ἐξ οὗ καὶ τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον καὶ ἡ θερμὴ συμπάθεια, μετὰ τῶν ὁποίων οἱ στατιστικοὶ τῆς Βραζιλίας σᾶς ὑποδέχονται εἰς μίαν κοινὴν προσπάθειαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς ἐπιστήμης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν ἀφιερωθῆ ἔμπνευσμένοι ὅπως καὶ σεῖς, ἀπὸ τὴν σταθερὰν ἐπιθυμίαν νὰ μετατρέψουν τὴν στατιστικὴν, εἰς ὄργανον κοινωνικῆς προόδου ἀνὰ τὸν κόσμον».

Τέλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Ι.Σ. Georges Darmois καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων ἀπήντησε διὰ τῆς κατωτέρω ὁμιλίας του : «Περὶ τοῦ Ρόλου τοῦ Στατιστικοῦ Πνεύματος εἰς τὸν σύγχρονον Πολιτισμόν» :

«Ἀποτελεῖ γνωστὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ τοποθετῆται οὗτος ἀρκετὰ εὐχαρίστως εἰς τὸ κέντρον τοῦ κόσμου, ἢ ἀκόμη, ὅταν εἶναι μετρίοφρων, ὀλίγον ἐγγύτερον τοῦ κέντρου τοῦ κόσμου ἀφ' ὅσον εἶναι πράγματι. Τὸ ἐγχείρημα τοῦτο ἐδοκιμάσθη εἰς τὸν χῶρον, καὶ γνωρίζομεν τώρα ὅτι ἡ θέσις μας δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἰδιαιτέρως προνομιοῦχον εἰς τὸν κόσμον τῶν ἄστρον. Ἄλλὰ μᾶς ἀπομένει ὁ χρόνος, εἰδικώτερον ὁ χρόνος ὅπου εὐρισκόμεθα ἡμεῖς οἱ ἐπίγειοι. Καὶ ὁ χρόνος οὗτος εἶναι πράγματι ἀξιοσημεῖωτος, ὅχι ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ζῶμεν ἐντὸς αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς καθ' αὐτόν. Δύναται τις, νομίζω, δικαιολογημένως νὰ πιστεύσῃ, ὅχι μὲν ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι κέντρον, ἀλλ' ὅτι ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρελθὸν ἔχει τι τὸ ἰδιαίτερον, τὸν ἐκπληκτικὸν ρυθμὸν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐξαπλώσεως. Ὅλοι ἠκούσαμεν νὰ γίνεταί λόγος περὶ τῆς διαστολῆς τοῦ σύμπαντος, φαινομένου λίαν περιέργου ἐὰν εἶναι

ἀληθές, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἴσως, ἐὰν εἶναι κάτι, εἰμὴ μία στιγμή ἐνὸς παλμοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀκόμη περισσότερο ἐνδιαφέρον, καὶ πολὺ φυσικώτερον, ἐὰν μετέβαλλε φύσιν ἐνῶ μετέβαλλε θέσιν. Ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ θὰ συνεχισθῆ ἀσφαλῶς ἐπὶ πολὺ ἀκόμη, ἀλλὰ νομίζω, ὅτι δὲν θὰ ἀντιμετώπιζέ τις ἀντιρρήσεις, ἐὰν ἐβεβαίαιον περὶ τῆς διαστολῆς τοῦ ἐπιστημονικοῦ σύμπαντος, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται καὶ μεγεθύνεται, ὡς ἐν μέγα ὄν διὰ μιᾶς συνεχείας ἀνταλλαγῶν καὶ ἀλυσιδωτῶν ἀντιδράσεων μεταξὺ τῶν πνευμάτων.

Καὶ ἐντὸς τῆς ἀναμφισβητήτου ταύτης αὐξήσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὕλικου, ὑπάρχει ἀνανέωσις τοῦ ὕλικου τούτου. Ὑφίσταται τῶρα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀνομάζω ἐν στατιστικὸν πνεῦμα βραδέως ἐμφανισθέν, καὶ τὸ ὁποῖον παίζει ἓνα αὐξόντα ρόλον εἰς τὴν θεμελιώδη ἔρευναν, εἰς τὴν ἐφηρμοσμένην ἔρευναν, εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰ ἐννοήσῃ τὸν κόσμον.

Ἀπὸ πολλοῦ, καὶ ἰδιαίτερος ἀπὸ τινῶν αἰώνων, οἱ ἄνθρωποι ἐχρησιμοποίησαν τὴν διάνοιάν των διὰ νὰ μορφώσουν παραστάσεις, ἢ, ὅπως λέγεται συνήθως, πρακτικὰ πρότυπα, τοῦ κόσμου, τῶν κινήσεών του, τῶν δραστηριοτήτων του.

Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης ἐν γένει. Λέγω ὅτι, χωρὶς νὰ ἔχη καὶ τόσον τροποποιηθῆ ἢ δύναμις τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ἢ κλιμαξ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀσκεῖται ἔχει αἰσθητῶς πλουτισθῆ, καὶ ἔχουν συγχρότως πλουτισθῆ αἱ ἀντηχήσεις τὰς ὁποίας προκαλοῦν ἐντὸς τῶν πνευμάτων τὰ τιθέμενα προβλήματα. Μεταξὺ τῶν νέων τούτων ἀντηχήσεων, ἡ Στατιστικὴ κατέχει σπουδαίαν θέσιν.

Μετὰ τὰς μεγάλας ἐπιτυχίας τῆς ἐπιγείου καὶ οὐρανίου μηχανικῆς, ἀφ' ὅτου κατέστη δυνατὴ ἢ κατασκευὴ ἀρκούντως καλῶν προτύπων τοῦ παγκοσμίου συστήματος συμφώνως πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ Νεύτωνος, προσετέθησαν εἰς τὰς μηχανικὰς ἀντηχήσεις αἱ ἀντηχήσεις πιθανοτήτων. Τοῦτο εἶχε μάλιστα ἀρχίσει πρὸ πολλοῦ ὅτε ὁ Laplace ἀφιέρωσε εἰς τὸ θέμα τοῦτο τὸ μνημειῶδες ἔργον του. Πρὸ τριῶν αἰώνων, τῷ 1651, ὁ Pascal καὶ ὁ Fermat, οἱ ὁποῖοι εἶναι, ὅπως λέγεται ἐνίοτε, μεταξὺ τῶν λεπτοτέρων λεπίδων τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης παρήγαγε, δὲν ἀπηξίουσαν νὰ λύσουν τὸ πρόβλημα τῆς δικαίας κατανομῆς τῶν καταθεμάτων (τῶν μίζῶν) πρὸ τοῦ τέλους τοῦ παιγνιδίου. Ἄλλ' ἀπὸ τῶν ἰδικῶν μας χρόνων, κυρίως, χρονολογεῖται ἡ εἰσβολὴ τοῦ τυχηροῦ, ἢ εἰσβολὴ τοῦ στατιστικοῦ πνεύματος ἐντὸς τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἐρεῖνης. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔχει εἰσφέρει εἰς τὸν διανοητικὸν μας ὄπλισμόν νέα πραγματικῶς στοιχεῖα, καὶ ὡς θὰ ἔλεγον, πλουσιώτερον ὕλικόν. Κατὰ τὴν αἰωνίαν προσπάθειαν καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐννοῶμεν καὶ νὰ δρῶμεν κατὰ τὸ καλλίτερον δυνατόν, νέα πρότυπα καθίστανται δυνατὰ διὰ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων, γνωρίζομεν νὰ χρησιμοποιῶμεν καλλίτερον τὰ παρεχόμενα στοιχεῖα, ἢ μᾶλλον γνωρίζομεν καλλίτερον ποῖα στοιχεῖα θὰ μᾶς ὀδηγήσουν μακρύτερα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς γνώσεως.

Ποῖον εἶναι ὅμως τὸ νέον ὑλικόν ; Γνωρίζομεν ὅτι ἡ πρόοδος εἰς τὰς ἐπισημονικὰς θεωρίας συντελεῖται διὰ τῆς ἐνσωματώσεως τῶν ἤδη γενομένων προσκλήσεων. Αἱ βάσεις τῆς σκέψεως, διὰ τὸν Γαλιλαῖον, διὰ τὸν Νεύτωνα, ἦσαν τὰ καλῶς ὠρισμένα μεγέθη, οἱ ἀκριβεῖς, ἃς εἴπωμεν ἄκαμπτοι, νόμοι οἱ ὅποιοι τὰ συνέδεον μεταξύ των. Ἐν ὀλίγοις, ἦτα ὁ ντετερμινιστικὸς μηχανισμός. Τώρα σκεπτόμεθα χρησιμοποιοῦντες κυμαινόμενα μεγέθη, μετὰ μέσων καὶ διασπορῶν, δι' εὐκάμπτων συνδέσμων, ὅπου ἡ γνῶσις ἐνὸς μεγέθους πληροφορεῖ περὶ ἐτέρου μεγέθους χωρὶς ἀναγκαίως νὰ τὸ ὀρίζη.

Ἐθεωρεῖτο ἄλλοτε σοβαρὸν δεῖγμα ἀφελείας νὰ διανοηθῆ τις ὅτι ὑπάρχει σχέσις τις μεταξύ τῶν διαστάσεων ἐνὸς σκάφους καὶ τῆς ἡλικίας τοῦ πλοιάρχου. Ἐχομεν ἔκτοτε συναντήσῃ πολλὰς χρήσιμους συσχετίσεις καὶ κυμαινόμενα μεγέθη, γνωρίζομεν ὅτι αἱ ἐννοιαὶ αὗται περιλαμβάνουν τὰς παλαιότερας, δι' ἐξαφανίσεως τῶν κυμάνσεων.

Δὲν ἰσχυρίζομαι, ἐννοεῖται, ὅτι ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων εἶναι ντετερμινιστικὴ ἢ δὲν εἶναι. Δὲν ἰσχυρίζομαι, ὅπως ἔλεγεν ἐνίοτε ὁ Einstein, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπαιζεν ἢ ὄχι μὲ τοὺς κύβους διὰ νὰ δημιουργήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ τὸν κινήσῃ.

Ἄλλὰ λέγω ὅτι μία εὐρεῖα καὶ προβληματικὴ σκέψις δὲν δύναται νὰ στερηθῆ τῶν ἐννοιῶν τῶν μέσων, τῶν κυμάνσεων, τῶν κινδύνων. Καὶ προσθέτω ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ χάσῃ. Ὑπάρχουν φυσικά, διάφοροι θεωρίαι περὶ ἐνὸς φαινομένου, γενόμεναι εἰς ἓν ὠρισμένον ἐπίπεδον ντετερμινισμοῦ, καὶ συμπληρωμέναι διὰ κυμάνσεων. Ἐάν, εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, αἱ κυμάνσεις ἐξαφανισθοῦν, θὰ τὸ ἴδωμεν, πρόκειται περὶ δυνατότητος τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεκλείσαμεν.

Εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα ἐμπλουτισμοῦ τῶν ἰδεῶν ἀνήκει ἐν γένει ἡ στοχαστικὴ γνῶσις, ὅπως ἡ κρίσις βάσει δειγμάτων, ἡ αὐξησις τῶν πληροφοριακῶν στοιχείων διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν ἀκολουθιῶν.

Ταῦτα πάντα παριστοῦν τὴν πορείαν πρὸς τὴν γνῶσιν, εἴτε στατιστικὴν, εἴτε ἀκριβῆ.

Καὶ ἡ ἐκλογή τῆς ἀρίστης πορείας εἶναι ἀκριβῶς ἐν ἓκ τῶν ἀποκτημάτων ἐκείνων εἰς τὰ ὅποια δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν τὸ ὄνομα «Design of experiment» (Σχέδιον πειραματισμοῦ), ὑπὸ τὸ ὅποῖον ὁ Sir Ronald Fisher συνέλεξε ἰδέας καὶ ἀποτελέσματα τόσον θεμελιώδη.

Ὅμιλῶν πρὸ διετίας εἰς τὴν Ἑταιρίαν Βιομετρίας, ἔθεσα ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν «νέων ἀξιωμάτων τοῦ στατιστικοῦ» τὰς οὐσιώδεις λειτουργίας τὰς ὁποίας ἀσκεῖ σήμερον ὁ στατιστικὸς κατὰ τὴν ἔρευναν.

Ἄλλοτε, ὄχι καὶ πρὸ τόσον πολλοῦ, ὁ στατιστικὸς ἐκαλεῖτο μόνον εἰς ἀπελπιστικὰς περιπτώσεις. Ὄταν, κατόπιν μακρῶν προσπαθειῶν, δὲν εἶχε καταστῆ δυνατόν νὰ εὔρεθῆ τίποτε ὡς ἄκαμπτος σύνδεσμος μεταξύ διαφόρων μεγεθῶν, ἔλεγον ὅτι ἴσως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εὔρεθοῦν στατιστικοὶ νόμοι.

Καὶ ἔθεταν εἰς χεῖρας τοῦ εὐτυχοῦς κληθέντος μίαν ἐπιβλητικὴν ἀλλ' ἄμορφον σωρείαν παρατηρήσεων γενομένων ἄνευ ἀκριβοῦς σχεδίου. Εἰς αὐτὴν τὴν νοοτροπίαν ἀκριβῶς θὰ ἐφηρμόζετο ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Ἄδ. Θιέρσου :

« Ἡ στατιστικὴ εἶναι ἡ τέχνη νὰ καθορίζωμεν ἐπακριβῶς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἀγνοοῦμεν » (ὡς εἶπωμεν ἀμέσως ὅτι ὁ Θιέρσος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τῷ 1833 τὸ Γραφεῖον Γενικῆς Στατιστικῆς). Τώρα, ὅλα μετεβλήθησαν, μετεβλήθησαν ἐκ βάθρων. Ὁ Στατιστικὸς συνδέεται μὲ τὴν ἑναρξίν τῆς ἐρέυνης, αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐτοιμάζει τὸ σχέδιον ἐργασίας, τὸ ἐπιβλέπει, χρησιμοποιεῖ τὰ ἀποτελέσματα, δίδει τὰ συμπεράσματα μετὰ τῶν περιθωρίων των καὶ τῶν κινδύνων των.

Αὐτὸν θὰ καλέσουν διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἐν πρότυπον καὶ τὰς μεθόδους ἐκτιμήσεως. Δὲν θὰ συνεχίσω μίαν ἀπαρίθμησιν τῶν συγκεκριμένων νεωτέρων ἐπιτευγμάτων τῆς Στατιστικῆς, διότι ἡ ἀρχομένη, σήμερον Σύνοδος, διὰ τοῦ πλουσίου ὑλικοῦ τὸ ὁποῖον περιέχει, θὰ προσφέρῃ πολλὰ συγκεκριμένα δείγματα τῆς ἰσχυρᾶς ζωτικότητος τῶν πολυπληθῶν κλάδων τῆς Στατιστικῆς. Ἡ συνήθης αὕτη εἰκὼν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σᾶς εἶπω : ὅτι ἂν ὠμίλησα περὶ νέων κλάδων, δὲν λησμονῶ ὅτι ἐξεφύτρωσαν ἐπὶ δένδρου πολὺ ρωμαλέου ἤδη, καὶ ὅτι ἡ γέννησίς των ἠκολούθησεν ἐνίοτε μίαν λίαν μακρὰν προετοιμασίαν.

Θὰ θεωρηθῇ ἴσως ὅτι ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου μου ἐζήτησα νὰ ἀποφύγω τὸν πειρασμὸν τὰ τεθῶμεν πλησίον τοῦ κέντρου τοῦ κόσμου, ὑπέχω ὀλίγον τὴν μομφὴν ὅτι ἐτοποθέτησα ἐκεῖ τὴν Στατιστικὴν. Τοιοῦτος δὲν ἦτο ὁ σκοπὸς μου, καὶ γνωρίζω ἄλλωστε ὅτι οὐδεμίαν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐξάρω τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποῖαν ἔχετε εἰς τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐργασιῶν σας. Ἡθέλησα μόνον νὰ εἶπω, ὡς πιστεύω, μέχρι ποίου σημείου τὸ στατιστικὸν πνεῦμα διέπει τοὺς καιροὺς μας καὶ τὰς δραστηριότητάς των. Καὶ γνωρίζω ὅτι ἡ πίστις αὕτη δὲν παρασύρει πρὸς τὴν ἀλαζονείαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν μετριοφροσύνην, ἡ ὁποῖα πρέπει νὰ συνοδεύῃ τὴν συνείδησιν ἠὺξημένων εὐθυνῶν, καὶ πρὸς τὴν χαρὰν τῆς ὑποβοηθήσεως εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν ἐνὸς μεγάλου ἔργου».

* * *

Τὸ Ἐπιστημονικὸν Πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τῆς 29ης Συνελύσεως τοῦ Δ.Ι.Σ. (3) βάσει τῶν εἰδικῶν εἰσηγήσεων κατηρτίσθη ὡς ἔπεται, καθὼς

(3) Τὸ πρόγραμμα τῶν Διαμερικανικῶν συνόδων εἶχεν οὕτω :

Document List of III Inter-American Statistical Conference and concurrent Meetings, by Program Groups :

III Inter-American Statistical Conference (IASC) June 9-22, 1955 Quitandinha, Petrópolis.

Workin Group I : Economic and Financial Statistics,

Workin Group II : Social and Labor Statistics,

Workin Group III : Statistical Organizations and Administration,

καὶ αἱ ὑποβληθεῖσαι ἀνακοινώσεις ὑπήχθησαν εἰς τὰς κατωτέρω ομάδας :

- A'. Διεθνῆς πεῖρα εἰς τὴν Στατιστικὴν Ἑκπαίδευσιν.
 1. Ἀξιολόγησις διεθνῶν προγραμμάτων τῆς Στατιστικῆς Διδασκαλίας.
 2. Ἡ ὕλη τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Στατιστικῆς.
 B'. Περιφερειακὴ Στατιστικὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν χωρῶν.
 Γ'. Ἡ θέσις τῆς Στατιστικῆς εἰς τὴν ἐργαστηριακὴν ἔρευναν.
 Δ'. Ἐρευναι ἐπὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος.
 Ε'. Δημογραφία τῶν χωρῶν τῆς λατινικῆς Ἀμερικῆς.
 ΣΤ'. Δειγματοληψία.
 Ζ'. Ἡ θέσις τῆς Στατιστικῆς καὶ τῶν στατιστικῶν ἐρευνητῶν εἰς τὴν βιομηχανικὴν Ἐπιχείρησιν.
 Η'. Στατιστικὴ Θεωρία.
 Θ'. Στατιστικαὶ βάσεις τῆς οἰκονομικῆς προγνώσεως.
 Ι'. Ὁργάνωσις καὶ Μέθοδος τῆς Δημογραφικῆς Στατιστικῆς.
 ΙΑ'. Ἐφαρμογαὶ τῆς Στατιστικῆς εἰς τὰς φυσικὰς Ἐπιστήμας.
 ΙΒ'. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς θεωρίας.
 ΙΓ'. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς Οἰκονομετρικῆς.
 ΙΔ'. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς Βιομετρικῆς.
 ΙΕ'. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Στατιστικῆς.
 ΙΣΤ'. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς τοῦ Πολιτισμοῦ.

* * *

Αἱ ὑποβληθεῖσαι Ἔργασιαὶ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν σειρὰν τῶν ἦσαν :

1. Mortara G. : Essai de calcul du taux de reproduction pour la Population de l'État de São Paulo.
2. Dalenius T. : Possibilities and Limits of Sampling in Regional Inquiries.
3. Bousted Ol : Statistical Methods and Problems in Regional Research.
4. Derksen J. : Conceptual Problems in National Accounting.
5. Ochoa Jul. : Principales aspectos demograficos de México.
6. Bogue D. : Nodal versus homogeneous Regions and statistical Techniques for Measuring the Influence of Each.

Workin Group IV : Statistical Education and Science,
 Workin Group V : Demographic and Health Statistics.
 III Session of the Committee on Improvement of National Statistics (COINS)
 Quitandinha, Petrópolis, Brazil, June 3-8, 1955.
 I Session of the Committee on Statistical Education (C.S.E.) Quitandinha, Petrópolis, Brazil, June 3-8, 1955.
 III General Assembly of Members of the Inter-American Statistical Institute (G.A.)

7. Depoid Pierre : Rapport sur le degré de Précisions des Statistiques Démographiques.
8. Roos Ch. : Statistical Data required by Business Firms in forecasting Markets, Prices and Money Conditions.
9. Divisia F. : Corrélation ou Régressions ? Un exemple instructif de Statistique inductive : La Hausse de Prix 1913-53 en France.
10. Kock Karin (Mrs) : Demand on Statisticians in the Field of Economic Forecasting for Government Purposes.
11. Michalup Erich : Alunos Aspectos Demograficos de la Poblacion de Venezuela.
12. Lah Ivo : Social Insurance statistics as a Basis of Economic forecasting.
13. Adams A. and Carter C., Seasonal adjustments of time Series required for economic forecasting.
14. Madeira J.: Some Considerations about the Estimate of c and its Variances in Gompertz, Makeham and Makeham's modified cases.
15. Chevry Gabriel : La Statistique regionale, Intérêt et Limites.
16. Meiren van der Pierre and Loeb Gustaaf: The Terms of Trade and the Computation of Real Income.
17. Gabello Oct. : Panorama Demografico de Chile.
18. Somora Jorge : Estudio Sobre la evolucion futura de la Problacion en la Argentina.
20. Olmstead P. : Quality Control and Operations Research.
22. Sarc Omer Celal : A Household Budget enquiry along sampling lines in Instambul.
23. Sonto José : Caracteristicas demograficas de la Republica Argentina.
24. Laboratoire de Statistique du Brésil : Quelques renseignements sur les Études de Statistique régionale au Brésil.
25. Lukacs Eug. : An Illustration of a stochastic curve fitting Method.
26. Ruo C. Rad. : Theory of the Method of Estimation by Minimum Chi-square.
27. Macura Milôs : La Statistique régionale et le self-government local en Yougoslavie.
28. Goldberg—Sawyer : An Economist's View on the Teaching of Statistics.
29. Youden W. : National Physical Standards and design of experiment.
30. Leonard Wil. : International Experience in Statistical Education.

31. Darmois M.—Maurice M : Les Mathématiciens et l'Enseignement de la Statistique.
32. Jardim Germano : Schooling accomplished, by Level of Education.
33. Verstege J. : Systemathological observations regarding regional Statistics.
34. Chevy G. : Deux Enquêtes par sondage sur les Transports routiers de Marchandises.
35. Shaul J. : An African agricultural sample Survey in Central Africa in 1955.
36. Jochi R. : Price Dispersion and effective domain in the Indifference Map.
37. Lorimer Frank : Relations among Measuremes of fertility.
38. Zia - ud - Din M. : On the Development of Symmetric functional Statistics.
39. J. Moyal : Statistical Problems in Nuclear and Cosmic Ray Physics.
40. Silva Moagir : La Roube Rio-Bachia, chemin des Migrations du Nord vers le Sud.
41. Kingston Jorge : Industrial Wages in the Brazilian National Income.
42. Kitagawa Tosio : Suggestive process of Statistical Inferences and its Applications to the Designs of Sample Surveys.
43. Carvalho Alien : La fécondité masculine selon l'âge et la branche d'activité dans la capitale et dans l'Intérieur de l'État de São-Paulo.
44. Barros Ernani Th. : Étude Régionale de l'Alphabétisation au Brésil basée sur le recensement de 1950.
45. Jochmann J. : L'État actuel de Recherches regionales au Brésil.
46. Martin Antonio de Miguel : La Estadística del Mercado de Capitales a largo plazo.
47. Singh D. — Saxena P.: On recent developments and Prospects in Sampling and Surveys whit special Reference to Work done in India.
48. Netherlands Central Bureau of Statistics : Regional Statistics in the Netherlands.
49. Muhsam H. : Education Statistics—A branch of Demography.
50. Roy René : Emploi des Statistiques mensuelles ou Hebdomadaires en Econometrie.
51. Burgdörfer Fr. : Welt-Bevolkerungs-Atlas.

52. Rabst Wil. Jr. : Statistics in the Physical Sciences in the United States.
- 53.
54. Roja Bern. : Apuntes sobre la Poblacion de Colombia.
55. Geary R. : Educational Requirements of Official Statisticians.
56. Eddison—Rivett—Williams : Statistics in Operational research in the United Kingdom.
57. Theil H. : A. Statistical approusal of postwar macroeconomic forecasts in the Netherlands and Scandinavia.
58. Bicking Ch. : Ways and Means of Stimulating the Use of Statistical Techniques in Industry.
59. Vincent Paul : Statistiques relatives à l'Ovulation, à la Menstruation et à la Grossesse.
60. Delaporte Pierre : Sur les tables de Mortalité de générations : Effets de la seconde guerre mondiale et des Antibiotiques.
61. Gini Corrado : Sulla frequenza delle cifre iniziali dei Numeri osservati.
62. Marshall Herbert : Regional Statistics in Canada.
63. Cansado E. About Moments and factorial coefficients.
64. Keyfitz Nathan : Calculation of Variances in a Monthly population Survey.
65. Lara Joh. : Statistics on Capital formation in Primary sectors of the Economy.
66. Charbonnier— B. Cyffers — Schwartz — Vessereau : Discrimination entre ictères médicaux et chirurgicaux à partir de resultats de l'analyse elatrophoretique des proteines du Serum.
67. Evans W. : The Relation of Inputoutput Analysis to economic forecasting.
68. On a System of regional Social Accounts for the City of Amsterdam.
69. Borel Émile : Sur la Statistique des Parties du Discours.
70. Barberi Ben. : On the classification of occupations.
71. Livi Lino : Sur l'opportunité de dresser un compte spécial du Revenu non-monétaire.
72. Dedrick Cal. : In-service training of foreign Technicians in Governmental Agencies.
73. Scade Rigmor : Internal Goods Transport (and Passenger Bus and Touring coach Transport) by road.
74. Ros-Jimeno José : La Montalidad estadística.

75. G. Findlay Jhirras : The Role government in the National Economy with special refference to its Statistical, financial and economic implications.
76. Calitsunakis D. : L'Urbanisation augmente en Grèce.
77. Calitsunakis D. : Reconstitution du service de Statistique en Grèce.
78. Montello Jessé : Distribution par Age de groupes spéciaux de la Population.
79. Pompilj G. : On Intrinsic Independence.
80. Risser R. : De quelques Indications suggérées par l'examen de l'assurance longue maladie dans le domaine des Assurances Sociales en France.
81. Dedeant G. : Récentes applications de la Statistique à la Mécanique de l'Atmosphère.
82. Minobe Ryokichi : Regional Statistics within Japan.
84. Whelpton Pascal : A «New Look» at the Post war «Baby Boom» in the United States.
87. I.I.S. : Programme de l'Enseignement de la Statistique.
88. Federal Statistical Office : Review on the Resulats of Regional Statistics in the Federal Republic of Germany.
91. Macura Milos : Structure économique de la Population et taux de Nationalité et de Mortalité.
92. Lasorsa G. : Indagini sulle Forze di Lavoro in Italia.
93. Allais M. : Methode d'évaluation des Perspectives économiques de la Recherche Minière sur de grands espaces. Application au Sahara français.
95. Olmstead Paul : Production and Statistics.
96. Mirò C.— Quintero C. : Principales Caracteristicas Demograficas de la Republicas de Panama.
97. Gibbons W : Ecclesiastical Statistics in Relation to Civil Statistics.
98. Fréchet Maurice : Généralisation d'une inégalité de Minkovski.
102. Pierson W.— Tick Leo : Stationary Random Processes in Meteorology and Oceanography.
103. Bliss C. J. : Biossays in U.S.P. XV and their Precision.
104. Flores Ana Maria : La Aplicacion en Mexico del Control Estadístico de Calidad.
105. Mainguy Y.— Mothes J. : Prévisions à long terme et Controles successifs du Marche du gaz en France.
107. Morse Ph. : Statistics and Operations Research.
108. Sichel H. : Operational Research in South-Africa.

109. Liserre G. : Sôbre la ensenanca de la Estadistica ebe en Argentina.
 110. Koyanagik K. : Position of Statistics and Statisticians in Japanese Industry.
 111. Koyanagik. : Some Case Histories of Increased Production and Improved Quality through simple techniques in Japanese Industry.
 113. Manceau J. N. : Application of the Covariance analysis to the comparative study of two anthelmintics

Ἐκτενέστερον ζητηθέντα θέματα ὑπῆρξαν : Ἡ καθόλου Στατιστικὴ Ἀγωγή διεθνῶς. Ἡ περιφερειακὴ στατιστικὴ ὀργάνωσις ἐντὸς τῶν Κρατῶν. Αἱ Ἔρευναι ἐπὶ τοῦ Εἰσοδήματος. Ὀργάνωσις καὶ Μέθοδος τῆς Δημογραφίας. Ἡ Δημογραφία τῆς λατινικῆς Ἀμερικῆς⁽⁵⁾. Ἡ θέσις τῆς στατιστικῆς ἐργαστηριακῆς ἐρεύνης. Ἡ Δειγματοληψία. Αἱ στατιστικαὶ βάσεις τῶν Οἰκονομικῶν Συγκυριῶν. Ἡ θέσις τῆς Στατιστικῆς καὶ τῶν στατιστικολόγων εἰς τὴν Βιομηχανίαν. Αἱ Στατιστικαὶ ἐφαρμογαὶ εἰς τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας. Αἱ πολλαὶ ἄλλαι ἀνακοινώσεις εἰς τὴν θεωρητικὴν Στατιστικὴν, τὴν Οἰκονομικὴν, Κοινωνικὴν, Ἐκπολιτιστικὴν καὶ τὴν Οἰκονομετρίαν· μετὰ τῶν ἀνωτέρω Εἰσηγήσεων θέλουν ἐκδοθῆ εἰς τόμους ὡς συνήθως (βλ. ἀν. σελ. 242-247).

Τὴν συνέλευσιν τοῦ Ἰνστιτούτου ἐπηκολούθησαν αἱ συνήθεις ⁽⁶⁾ πλέον φροντιστηριακαὶ ἀσκήσεις ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ τε Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου καὶ τῆς Διαμερικανικῆς Στατιστικῆς Ἐταιρείας εἰς τὴν École Nationale de Statistique (Av. General Justo 171-4-5 Ἰουλίου). Οὕτως ἐδίδετο εὐκαιρία εἰς τοὺς μὲ τὴν Στατιστικὴν ἀσχολουμένους νὰ ἀκροασθοῦν διαφόρους εἰδικὰς προσωπικότητας εἰς ποικίλα πεδία τῆς στατιστικῆς. Τὸ πρόγραμμα τῶν Σεμιναρίων τούτων διεμορφώθη ὡς κατωτέρω :

A. Αἱ στατιστικαὶ μέθοδοι εἰς τὴν Βιομηχανίαν :

- I. S. Olmstead—Production and Statistics.
 Miss J. Keen—Control charts and their use in the factory.
 P. Gillis—Développement des méthodes statistiques en Belgique et analyse d'une application.
 H. C. Hamaker—Some examples of the use of Statistical Methods in Industry (with lantern slides).

B. Μαθηματικὴ Στατιστικὴ καὶ Δειγματοληψία.

G. Darmois—Sur la régression : resultats et problèmes.

N. Keyfitz—Area sampling.

K. B. Madhava—Sequential approach in factorial designs.

(5) Τὸ Istituto Brasileiro de Geografia e Estatística προσφέρει πολιτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν καθόλου Δημογραφίαν (βλ. καὶ «Ἀρχεῖον» 1953 (τόμ. 33ος) σελ. 116).

(6) Βλ. «Ἀρχεῖον» τόμ. 33ος (1953) σελ. 121.

- M. Schützenberger—Measures of information.
 E. Cansado—On the general correlation coefficient.
 Γ. Οικονομετρική καὶ Δημογραφία :
 P. de Wolff—Correlation analysis in econometric research.
 N. S. R. Sastry—Demand functions.
 H. Sonnabend—Statistics of regional and town planning.
 C. Gini—Assimilation of immigrants.

Τὸ Προεδρεῖον τοῦ Ἰνστιτούτου κατηρτίσθη ἐκ νέου σχεδὸν τὸ αὐτό, ἐπανεκλεγέντος τοῦ G. Darmois ὡς Προέδρου. Ἡ προσεχὴς δὲ Συνέλευσις τοῦ Ἰνστιτούτου καθωρίσθη εἰς τὴν Στοκχόλμη τὸ 1957, παρεκλήθη δὲ τὸ Ἰνστιτούτον καὶ ὑπὸ τῆς Βελγικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως συνέλθῃ ἐκτάκτως τὸ 1958 εἰς Βρυξέλλας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς αὐτόθι παγκοσμίου ἐκθέσεως.

Ἀθῆναι Αὐγούστος 1955.